

Naar school

met niet aangeboren hersenletsel

Niet aangeboren hersenletsel (NAH) omvat een beschadiging van het brein ten gevolge van welke oorzaak dan ook, ontstaan na de geboorte, die leidt tot een onomkeerbare breuk in de levenslijn.

Cijfers

Jaarlijks lopen in Nederland naar schatting 15.000 kinderen en jongeren in de leeftijd van 1 maand tot 25 jaar Traumatisch hersenletsel (THL) op. Ziekenhuizen registreren niet alle kinderen en jongeren met hersenletsel, velen worden alleen door de huisarts gezien. De grootste groep kinderen lijkt goed te herstellen en kan zonder intensieve begeleiding na verloop van tijd weer volledig participeren. Echter een aanzienlijk aantal kinderen blijft beperkingen ondervinden. Zij worden belemmerd in hun schoolontwikkeling en maatschappelijke participatie.

Complexiteit

Traumatisch hersenletsel kan verschillende gevolgen met zich meebrengen. Er kan sprake zijn van lichamelijke beperkingen, cognitieve-, emotionele- en/of gedragsveranderingen, problemen met spreken/begrijpen en verwerkings- of opvoedingsproblemen. In welke mate deze problemen optreden hangt af van de ernst van het letsel, de fase van herstel, de ontwikkeling voor het ontstaan van het letsel, de ondersteuningsmogelijkheden op school en de draagkracht van het systeem.

Naar school

Kinderen brengen een groot deel van hun tijd door op school. De gevolgen van THL zoals prikkelgevoeligheid, vermoeidheid, aandachtsproblemen, het verwerken van informatie en het plannen en organiseren van schoolwerk trekken een wissel op de schoolloopbaan van het kind. De diversiteit van klachten én van hulpvragen maakt dat kinderen en jongeren met THL en hun naasten met verschillende hulpverleners en instanties te maken krijgen. Om de terugkeer naar school te bevorderen moeten kinderen en jongeren er van op aan kunnen dat zij de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben.

De ondersteuning, behandeling en begeleiding wordt momenteel nog onvoldoende gecoördineerd aangeboden. Dat maakt de terugkeer naar school vaak nog ingewikkelder.

Wat werkt niet?

- De gevolgen van NAH onderschatten. De gevolgen blijven soms jaren verborgen. Vaak vallen de cognitieve en gedragsproblemen pas op wanneer een ontwikkelingsfase aanbreekt waarin een beroep wordt gedaan op bepaalde vaardigheden.
- Problemen niet herkennen als gevolgen van NAH. Zo wordt NAH vaak verward met motivatieproblemen, ADHD en autisme.

Wat werkt wel?

- Tijdig signaleren dat gevolgen van hersenletsel participatieproblemen geven
- Kinderen met NAH begeleiden naar en op school
- Gezinnen ondersteunen bij de problemen waar ze tegenaan lopen
- Jongeren begeleiden naar en op de arbeidsmarkt
- Samenwerking tussen betrokken professionals en instanties.

Een goed netwerk

Het is de uitdaging om er met elkaar voor te zorgen dat kinderen met NAH onze aandacht hebben en houden. Daarom is het nodig om vroegtijdig te signaleren dat de ontwikkeling van het kind verstoord is geraakt. De gespecialiseerde kennis over opgroeien met NAH moet beter worden gedeeld met de kring van betrokkenen rondom het kind. De essentie is om een goed werkend netwerk op te zetten om de terugkeer naar school voor alle kinderen en jongeren te vergemakkelijken. Ondanks alle goede wil gebeurt dat nog te weinig. Het is belangrijk om de gespecialiseerde kennis te vertalen naar concrete handreikingen voor de praktijk. Het is nodig dat de betrokkenen van het kind weten waar ze terecht kunnen voor informatie en advies. Hoe beter we de informatie toepasbaar maken, hoe groter de kans dat die informatie wordt gebruikt.

